

kunde bygges for den i mit Forslag nævnte Sum af 2 Millioner Kroner om Aaret fra Statens Side, refererede de Tal, jeg nævned, sig til en Gennemsnitspris af 3,500 Kroner pr. Hus og ikke 4,000 Kroner. Jeg nævned, at der vilde kunne bygges 630 Huse om Aaret, og naar der toges Hensyn til, at Statslaanet vil formindskes i Tilfælde af, at der paahviler Ejendommen Arvefæsteafgift, kunde der bygges 700. Dette refererer sig altsaa til en Gennemsnitspris af 3,500 Kroner pr. Hus og ikke af 4000 Kroner pr. Hus. Jeg maa med det samme gøre en Bemærkning til det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Danneskjold-Samsø), idet han som Grund til ikke at kunne stemme for Ændringsforslagene og Lovforslaget anførte, at vi havde forladt den oprindelige Hensigt, gennem Loven at skabe Arbejdskraft for Landbruget. Jeg vil anmode det ærede Medlem om at paa-pege et eneste Sted, hvor der staar, at det var Hensigten med Loven. Det staar ikke i Lovforslaget. Der er ganske vist fremkommet Udtalelser om, at man kunde ønske at skabe Arbejdskraft for Landbruget, men der har været lige saa stærke og lige saa kraftige Udtalelser om, at Hovedhensigten med Loven var at skabe selvstændige Hjem. Kunde man nu gennem Loven opnaa noget af begge Dele, tror jeg, det er det heldigste, og det tror jeg, man kan. Det ærede Medlem har ikke Grund til at stemme mod Loven, fordi man ikke gennem den skaffer forøget Arbejdskraft til Landbruget, for det Løfte har aldrig været givet, at det skulde være Hensigten.

J. Pedersen: Den ærede Ordfører søgte at afkræfte mine Betæneligheder med Hensyn til Afdragsvilkaarene ved at gøre gældende, at Loven gælder jo kun i 5 Aar, saa Afdragsvilkaarene for de Arbejdere, der faa Huse i Henhold til denne Lov, behøver man ikke at have Betænelighed ved; hvordan det saa vilde gaa efter de 5 Aars Forløb, kunde vi altid tales ved om. Jeg maa dog bemærke, at det er jo ikke ganske rigtigt, idet Loven, uanset om man enes om en Forlængelse eller Fornyelse af den, vil vedblive at gælde for de Arbejdere, som have benyttet den i de første 5 Aar, og det er deres Vilkaar, jeg har Betæneligheder ved, naar de 5 Aar ere gaaede. Jeg trøster mig til, at man, naar Revisionen foreligger, vil tage Hensyn ogsaa til de Arbejdere, som allerede have faaet Jord i Henhold til denne Lov, og at man der vil træffe saadanne Bestem-

melser, at vi kunne være tjente med Resultatet.

Danneskjold-Samsø: Ja, lige over for den højtærede Minister skal jeg bemærke dette, at i selve Kommissionen blev det meget stærkt omtalt og gjort gældende, at det burde være Tanken med denne Sag om ikke at forøge Arbejdskraften paa Landet, saa dog at konservere den Arbejdskraft, der var. Jeg tror heller ikke, jeg har sagt, at det staar i Loven, men jeg har sagt, at det var Tanken med Loven.

Ordføreren (Koch): Over for det ærede 2det Medlem for 6te Kreds (J. Pedersen) skal jeg gøre den Bemærkning, at han naturligvis har Ret i, hvad han sagde, det har jeg heller ikke overset; men de, der have faaet Jord efter denne Lov, sidde jo ganske rolig i 5 Aar, og saa kommer jo Loven til Behandling igen inden den Tid, og hvis det da skulde være gaaet op som en anerkendt Ting, at de skulde afdrage mindre, kunne vi jo tales ved om det.

Hansen-Solevad: Naar jeg har begæret Ordet, er det ikke for at komme ind paa selve Lovforslaget, men kun for at gøre nogle Bemærkninger om dets eventuelle Nytte. Jeg maa tilstaa, at jeg med min bedste Vilje ikke kan indse, at der er Trang til disse smaa Husmandsbrug paa den Egn, hvor jeg har hjemme, idet der er flere af dem, der ere i Besiddelse af saadanne Husmandsbrug, der hellere ville sælge end købe. Nu skal jeg gerne indrømme, at det muligvis er noget egent for den Egn, hvor jeg er fra, det er nemlig gammelt Ryttergods, som Følge deraf har det ikke været Fæstegods, og derfor er der naturligvis flere smaa Hjem. Derimod kan det godt være, at hvor der har været Fæstegods, kan der være mere Trang til det, og da jeg paa ingen mulig Maade vil være med til at standse en Lov, naar der kunde være Tale om, at den kunde være til Gavn for Arbejderne, saa vil jeg ikke stemme imod Loven; men paa den anden Side kan jeg heller ikke stemme for den, da jeg ikke kan indse, den vil kunne gøre nogen Nytte. Jeg vil derfor afholde mig fra at stemme.

Da ingen yderligere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Ændringsforslaget under Nr. 1 til § 3 af *Landbrugsministeren* (se foran) vedtoges med 43 Stemmer mod 13.